

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **N. C.,** zastoupené Mgr. Martinem Rybnikářem, advokátem se sídlem Brno, tř. kpt. Jaroše 3, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** Praha 7, Nad Štolou 3, vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 30 Az 16/2004, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 1. 2004 č. j. OAM-5780/VL-10-K03-2003, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 8. 2004 č. j. 30 Az 16/2004 – 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 27. 8. 2004 č. j. 30 Az 16/2004 – 24 zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále i „stěžovatelka“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 1. 2004 č. j. OAM-5780/VL-10-K03-2003, kterým nebyl žalobkyni udělen azyl dle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a zároveň bylo rozhodnuto, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V odůvodnění rozsudku Krajský soud v Hradci Králové shrnul dosavadní právní a skutková zjištění ve věci a mimo jiné uvedl, že žalobkyně výslovně opakovaně uváděla, že jediným důvodem odchodu ze země původu byly její obavy z násilníků, na něž podala oznámení na policii, neuvedla však žádnou konkrétní okolnost, z níž by se mohlo dovodit

její pronásledování z důvodů taxativně uvedených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Po návratu z Ruska se žalobkyně s násilníky již nesetkala a odcestovala údajně ze strachu před nimi, aniž se obrátila s žádostí o pomoc na příslušné státní orgány, nelze proto dovodit, že by státní orgány v jejím případě nezasáhly a neposkytly potřebnou pomoc. Krajský soud tak dospěl k závěru, že žalobkyně pouze využila azylového řízení pro legalizaci svého pobytu na území České republiky, což je v příkrém rozporu se smyslem a účelem azylového řízení, kterým je poskytnutí ochrany a pomoci osobám, jež jsou v zemi svého původu vystaveny nebezpečí pronásledování z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních, pro určité politické postoje, či pro příslušnost k určité sociální skupině, v takovém postavení se žalobkyně nenachází ani jej netvrdila. Krajský soud proto uzavřel, že žalovaný postupoval správně, když rozhodl o neudělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, neboť naplnění žádné ze zákonných podmínek vymezených v tomto ustanovení v případě žalobkyně prokázáno nebylo.

Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové podala žalobkyně včas kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen "s. ř. s."). Stěžovatelka nesouhlasí s napadeným rozsudkem, stejně jako s rozhodnutím žalovaného, a má za to, že žalovaný v její věci porušil zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to ovlivnilo zákonnost rozhodnutí. Stěžovatelka především namítá, že žalovaný nedostatečně zjišťoval, zda ji na Ukrajině hrozí pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, že si žalovaný měl vyžádat vyjádření některé organizace zabývající se ochranou lidských práv ve světě, ze kterých vyplývá, že ochrana lidských práv v některých oblastech je na Ukrajině na velmi špatné úrovni. Žalovaný dle stěžovatelky vycházel v podstatě jen ze zprávy Ministerstva zahraničí Spojených států o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2002, když uvedené ministerstvo jako politická instituce může být ovlivněno politickými a diplomatickými směry a okolnostmi, takže nezaručuje, objektivní posouzení této záležitosti. Proto má stěžovatelka za to, že rozhodnutí žalovaného nevycházelo ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, což lze považovat za závažné pochybení žalovaného, neboť tím došlo k porušení § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu. Stěžovatelka se dále domnívá, že žalovaný se vůbec nezabýval otázkou udělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu a jeho rozhodnutí je v tomto směru nezákonné, neboť nebylo v tomto ohledu odůvodněno, čímž došlo k porušení § 47 odst. 3 správního řádu. Kromě toho se stěžovatelka domnívá, že za situace, když žalovaný ve svém rozhodnutí zmiňoval znásilnění žalobkyně na Ukrajině, nezjišťoval dostatečně, zda v důsledku této události netrpí žalobkyně psychickými problémy a strachem z možné újmy, a zda tyto problémy a strach nejsou takové intenzity, aby jí bylo možné udělit azyl dle § 14 zákona o azylu. Stěžovatelka navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i napadený rozsudek byly vydány v souladu s právními předpisy, a odkázal na správní spis. Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout a nepřiznat jí odkladný účinek.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka podala žádost o udělení azylu dne 2. 11. 2003. Jako důvod žádosti o azyl uvedla, že na Ukrajině byla v lednu roku 2003 na svatbě kamarádky, kde ji znásilnili tři muži, incident nahlásila na policii, proběhlo soudní jednání a všichni tři muži byli zproštěni obvinění, naopak stěžovatelka byla obviněna z pomluvy a byla jí udělena pokuta. V květnu roku 2003 stěžovatelka odjela do Ruska

a pracovala tam, po návratu na Ukrajinu jí matka sdělila, že ji hledali neznámí lidé, protože měla strach, rozhodla se odjet do České republiky, kde od června roku 2003 pobývala na turistické vízum, které však pozbylo platnosti, proto žádá o azyl. Stěžovatelka dále uvedla, že není a nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani jiné organizace, v případě návratu do vlasti se obávala násilníků. V pohovoru k žádosti o udělení azylu dne 17. 12. 2003 stěžovatelka podrobněji popsala událost, která ji postihla na svatbě kamarádky, a problémy s touto událostí související, zároveň přisvědčila, že jiné potíže ve vlasti neměla.

Součástí správního spisu je také část Zprávy o dodržování lidských práv za rok 2002 na Ukrajině Ministerstva zahraničí Spojených států a informace o Ukrajině z databáze České tiskové kanceláře.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka v podané kasační stížnosti uplatňuje důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Stěžovatelka má za to, že žalovaný nedostatečně zjišťoval, zda ji ve vlasti hrozí pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, jeho rozhodnutí nevycházelo ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, čímž došlo k porušení ustanovení § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu. Nejvyšší správní soud se naopak domnívá, že žalovaný v rámci řízení o udělení azylu stěžovatelce provedl řádné dokazování, neboť si opatřil dostatek podkladů pro rozhodnutí (vycházel zejména z tvrzení stěžovatelky uváděných v žádosti o udělení azylu a v protokolu k této žádosti a z informací o Ukrajině obsažených ve Zprávě o dodržování lidských práv za rok 2002 na Ukrajině Ministerstva zahraničí Spojených států a v databázi České tiskové kanceláře), na základě opatřených podkladů zjistil přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí. Po posouzení situace v zemi původu stěžovatelky a především s přihlédnutím k jí uváděným skutečnostem nevyšlo najevo, že by stěžovatelka ve vlasti byla pronásledována za uplatňování politických práv a svobod nebo mohla mít odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, když stěžovatelka po celou dobu řízení o udělení azylu popisovala jen problémy, které jí byly způsobeny jednáním soukromých osob, přičemž takové pronásledování soukromými osobami nespadá pod ochranu azylového zákona. Nelze také opomenout, že stěžovatelka uvedla, že v České republice nejdříve pobývala na základě turistického víza a teprve po skončení jeho platnosti podala žádost o udělení azylu. Nejvyšší správní soud má za to, že žalovaný správně rozhodl tak, že stěžovatelce azyl dle ustanovení § 12 zákona o azylu neudělil, přičemž se v odůvodnění svého rozhodnutí s možnou aplikací tohoto zákonného ustanovení dostatečně vypořádal, podrobně popsal průběh řízení o udělení azylu, právní a skutková zjištění ve věci, hodnocení důkazů a konečná stanoviska. Rovněž krajský soud vycházel z dostatečných podkladů potřebných pro rozhodnutí, ve věci provedl řádné dokazování a dospěl ke stejným právním závěrům jako žalovaný.

Co se týče námitky stěžovatelky, že žalovaný se vůbec nezabýval možností udělení humanitárního azylu a jeho rozhodnutí není v tomto směru řádně odůvodněno, čímž došlo k porušení § 47 odst. 3 správního řádu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že udělení azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu, jehož smyslem je možnost daná správnímu orgánu zareagovat jak na případy předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), tak i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Okolnosti svědčící pro poskytnutí humanitárního azylu pak správní orgán posuzuje na základě volné úvahy, přičemž na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Nejvyšší správní soud v souladu se svou ustálenou judikaturou připomíná, že samotné správní rozhodnutí týkající se humanitárního azylu podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. V daném případě se stěžovatelka v řízení o udělení azylu u žalovaného poskytnutí azylu dle § 14 zákona o azylu nedomáhala a žalovaný tuto možnost vážil proto jen z obecného hlediska, když vycházel z tvrzení o důvodech azylu a z posouzení osobní situace stěžovatelky a poměrů v její vlasti. Výsledek posouzení pak žalovaný sice stručně, ale dostačujícím způsobem vyjádřil v odůvodnění svého rozhodnutí, které odpovídá požadavkům dle ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu.

Nejvyšší správní soud tak vadu řízení ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v projednávané věci neshledal.

Nejvyšší správní soud je v řízení o kasační stížnosti vázán ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Za takové nové skutečnosti lze označit námitky stěžovatelky v kasační stížnosti, že žalovaný nezjišťoval dostatečně, zda stěžovatelka v důsledku znásilnění ve vlasti netrpí psychickými problémy a strachem z újmy, a zda tyto problémy nejsou takové intenzity, aby bylo možné udělit humanitární azyl, že si žalovaný měl vyžádat vyjádření některé organizace zabývající se ochranou lidských práv a že zpráva Ministerstva zahraničních věcí Spojených států nezaručuje objektivní posouzení záležitosti stěžovatelky. Jelikož citované námitky nebyly stěžovatelkou uplatněny v rámci řízení o žalobě u krajského soudu, ale teprve v kasační stížnosti podané po vydání napadeného rozsudku, nemůže se jimi Nejvyšší správní soud zabývat.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou dle § 110 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatelka podala také návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se návrhem nezabýval, neboť věc byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Jelikož stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. listopadu 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu